Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Факультет іноземної філології

Методичні рекомендації
з написання випускної кваліфікаційної роботи
здобувачами другого (магістерського) рівня
вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія
галузь знань 03 Гуманітарні науки
кваліфікація Філолог. Перекладач

Харків – 2021

Укладачі: Тучина Н.В., Каминін І.М., Князь. Г.О., Подуфалова Т.В.,
Сазонова Я.Ю.

Рецензенти:

Бондаренко Є.В. – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Коваленко О.А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійського усного і писемного мовлення Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Методичні рекомендації з написання випускної кваліфікаційної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія. Галузь знань: Гуманітарні науки. Кваліфікація: Філолог. Перекладач. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. 28 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 5 від 11.05.2021 р.

Видано за рахунок укладачів

© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

©

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», нормативних документів МОН України, державних стандартів вищої освіти України, «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди», Освітньої програми «Англійська мова і література та переклад», «Положення про випускну кваліфікаційну роботу здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди».

Рекомендації містять інформацію щодо вимог до структури, змісту та обсягу випускної магістерської кваліфікаційної роботи, а також до її оформлення. Подано приклади та конкретні поради щодо написання анотацій, вступу, основних розділів роботи та висновків. Окрему увагу приділено правилам оформлення списку літератури згідно з сучасними нормами.

Наступний розділ методичних рекомендацій включає опис етапів роботи на випускною магістерською роботою із зазначенням конкретних результатів наприкінці кожного етапу. Наголошується на необхідності вчасного виконання завдань дослідження і раціонального використання часу. Міститься посилання на розділи про права і обов'язки здобувача і наукового керівника у вищевказаному Положенні про випускну кваліфікаційну роботу ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Завершуються рекомендації описом етапів подання, захисту і оцінювання роботи. Детально розглядаються питання академічної доброчесності і критеріїв оцінювання випускної магістерської кваліфікаційної роботи.

У додатках наведено приклад титульної сторінки роботи та оформлення змісту, а також подано форму дипломного завдання.

Рекомендації стануть у нагоді здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти, науковим керівникам і рецензентам випускних кваліфікаційних робіт, членам кваліфікаційних комісій для проведення атестації щодо присвоєння освітнього ступеня **магістр** на факультеті іноземної філології.

СТРУКТУРА, ЗМІСТ ТА ОБСЯГ ВИПУСКНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є самостійним дослідженням певної наукової проблеми в галузі філології та/або перекладу.

Кваліфікаційна магістерська робота містить такі **компоненти**:

1) титульна сторінка;
2) анотації та «ключові слова» (українською і англійською мовами) до однієї сторінки разом;
3) зміст;
4) список умовних позначень (за необхідності);
5) вступ;
6) основна частина (2-3 розділи з висновками до кожного з них);
7) загальні висновки;
8) список використаних джерел (або окремо «Список наукових джерел», «Список довідкових джерел» та «Список джерел ілюстративного матеріалу»);
9) додатки (за необхідності).
10) розширена анотація англійською мовою (Summary).

Титульна сторінка випускної кваліфікаційної роботи є уніфікованою для всіх робіт, виконаних на факультеті (див. Додаток 1). Титульна сторінка містить: повну назву університету, факультету та кафедри; тему кваліфікаційної роботи; освітню програму; освітній рівень; прізвище, ім’я та по батькові здобувача; прізвище, ім’я та по батькові наукового керівника і двох рецензентів, їх наукові ступені та вчені звання.

Незалежно від мови виконання роботи, оформлюються дві титульні сторінки: перша – українською мовою, друга – іноземною.

Зміст включає перелік назв розділів та підрозділів із зазначенням номерів сторінок, на яких вони починаються (див. Додаток 2).

Вступ містить такі **обов'язкові компоненти**:

1) актуальність дослідження; 2) об'єкт дослідження; 3) предмет дослідження; 4) ступінь дослідження проблеми в спеціальній науковій літературі; 5) мета дослідження; 6) завдання дослідження; 7) гіпотеза дослідження (за необхідності); 8) матеріал дослідження; 9) методи (методологія) дослідження; 10) наукова новизна дослідження; 11) теоретичне значення; 12) практичне значення отриманих результатів дослідження; 13) апробація результатів дослідження та відомості про публікації; 14) відомості про структуру та обсяг роботи.

Виклад кожного із зазначених компонентів розпочинається з нового рядка та його назва виділяється в тексті напівжирним шрифтом.

Обсяг вступу випускної кваліфікаційної роботи – 4 сторінки.

Актуальність теми дослідження

Актуальність теми дослідження визначається шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими дослідженнями і їх результатами. Актуальність теми дослідження зумовлена такими чинниками:

- недостатнє/неповне висвітлення обраної проблеми, заповнення будь-яких прогалин;
- подальший розвиток проблеми в сучасних умовах, відповідність сучасним напрямам наукових досліджень;
- своя точка зору в питанні, щодо якого немає єдиної думки;
- узагальнення накопиченого досвіду і власний внесок у розробку проблеми;
- перевірка нових методів щодо дослідження відомої проблеми;
- необхідність вирішення практичних завдань, пов'язаних із обраною проблемою.

Висвітлення актуальності не має бути багатослівним. Актуальність не може визначатися відсутністю достатньої кількості розробок з обраної проблематики.

Об'єкт і предмет дослідження

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. **Об’єкт** – це процес чи явище, що породжують проблемну ситуацію і тому обрані для аналізу (для лінгвістичного і методичного дослідження) або тематично локалізований літературний матеріал для літературознавчого аналізу. В об'єкті виділяється та його частина, котра є предметом дослідження, тобто **предмет** – це те, які властивості (окремі аспекти) об’єкта досліджуються (наприклад, структурно-семантичні, комунікативно-прагматичні, функціональні, когнітивні, жанрово-стилістичні особливості певного виду дискурсу; перекладацькі трансформації у перекладі тощо).

Об’єкт та/або предмет дослідження зазвичай узгоджуються з назвою роботи, але дослівно не повторюють її.

Ступінь дослідження теми

Для того, щоб проаналізувати ступінь дослідження обраної теми/проблеми , автором роботи складається короткий огляд джерельної бази дослідження, завдяки якому робиться висновок, що обрана тема потребує подальшого вивчення.

Мета та завдання дослідження

Мета дослідження повинна відображати його кінцеві прогнозовані результати. Мета корелює з предметом та об’єктом дослідження і випливає з визначеної актуальності. Завдання не повинні бути надто загальними. Вони мають відтворювати послідовність кроків роботи автора з досягнення мети. Під час формулювання завдань слід уникати самого посилання на методи (*проаналізувати, дослідити* тощо), а обов’язково вказувати на очікуваний

результат (*виявити, визначити, встановити, розробити, обґрунтувати* тощо). Перелік завдань зазвичай містить не більше п’яти пунктів.

Гіпотеза дослідження (за необхідності)

Гіпотеза (недоведена теза, припущення, можлива відповідь на запитання) – це науково обґрунтоване припущення, що висувається для пояснення існування окремих явищ, процесів, зв’язків між ними, закономірностей та механізмів їх, яке після перевірки може виявитись дійсним або хибним. Гіпотеза являє собою імовірну відповідь на питання, що виникають у ході дослідження, це одне з можливих рішень проблеми.

Об’єкт, предмет, мета і гіпотеза дослідження повинні бути логічно взаємоузгодженими й пов’язаними між собою та з темою магістерської кваліфікаційної роботи.

Матеріал дослідження

Містить перелік матеріалів, використаних для аналізу, їх загальну характеристику (обсяг, джерело тощо) та обґрунтування такого вибору для лінгвістичних або методичних робіт.

Методи дослідження

Використані методи дослідження подаються не простим переліком, а із зазначенням, що саме і з якою метою досліджувалося тим або іншим методом. Методи використовуються як інструмент, завдяки якому досягається поставлена мета роботи.

Наукова новизна дослідження

Наукова новизна дослідження подається у формі короткого викладу наукових положень чи рішень, запропонованих здобувачем особисто, і є демонстрацією відмінності одержаних результатів від відомих раніше. Формулювання може виглядати таким чином: *вперше запропоновано, розроблено, удосконалено, отримало/дістало подальший розвиток* тощо.

Практична значення одержаних результатів

Практична цінність – опис того, як можуть застосовуватися отримані результати в перекладацькій або навчальній діяльності (із зазначенням конкретного курсу, дисципліни, тем тощо).

Апробація результатів дослідження та публікації

Є **обов'язковим** компонентом магістерської кваліфікаційної роботи. Апробація передбачає: (1) написання статті і її публікація у збірці наукових робіт студентів або будь-яких інших наукових виданнях; (2) виступ на науковій конференції з доповіддю за матеріалами дослідження і друк тез.

Зазначається кількість та назви статей у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалів і тез конференцій, у яких опубліковано результати кваліфікаційної роботи.

Основна частина магістерської кваліфікаційної роботи

Основна частина кваліфікаційної магістерської роботи складається з 2-3 розділів, підрозділів, пунктів. Перший розділ - теоретичний, інші - дослідницькі. Робота з філології обов'язково повинна мати розділ із проблем перекладу. Зміст розділів повинен відповідати темі кваліфікаційної роботи та повністю її розкривати. Назви розділів не повинні збігатися з назвою всієї роботи. Матеріал у розділах повинен викладатися логічно, лаконічно та аргументовано. Кожний розділ починають із нової сторінки. У кінці кожного розділу формулюють **висновки,** які повинні узагальнювати, а не повторювати викладене у розділі.

Обсяг основного тексту роботи – **50-60 сторінок** комп'ютерного тексту.

У розділах основної частини подають:

1) огляд літератури за темою і вибір напрямів дослідження ;

2) детальний опис проведеного дослідження і інтерпретація отриманих результатів

3) виклад аналізу перекладознавчого аспекту філологічної проблеми, що розглядається (за необхідності).

У висновках до розділів вказують найважливіші результати, одержані у ході дослідження, викладеного у відповідному розділі. Такі висновки є окремими пунктами змісту роботи і мають назву «Висновки до розділу … (вказується номер розділу)».

Загальні висновки

Містять найбільш важливі узагальнені результати, одержані в магістерській кваліфікаційній роботі. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних умовиводів і суджень і повинні максимально відповідати поставленим завданням. Вони не повинні дослівно повторювати висновки до розділів. У висновках необхідно зазначити перспективи подальшого дослідження обраної проблематики. У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання. Висновки й узагальнення подаються у стислій формі, з логічною послідовністю; вони в подальшому складають основу доповіді здобувача під час захисту кваліфікаційної роботи. Оскільки висновки являють собою узагальнення конкретного дослідження, то вони не можуть містити посилань, цитат і прикладів. Висновки є окремою частиною роботи і мають назву ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ. Обсяг загальних висновків становить 2–4 сторінки.

Список використаних джерел

Має містити повний перелік лише тих робіт, на які посилаються в тексті. Обов’язковим є посилання на інших авторів в усіх випадках, коли точка зору автора кваліфікаційної магістерської роботи не є його особистою. Роботи у списку розміщуються за абеткою, при цьому спочатку подаються роботи, написані кирилицею, а потім – роботи латинським шрифтом. Назви робіт не перекладаються. Довідкові джерела та джерела ілюстративного матеріалу або включаються до загального списку, або розміщаються в окремих списках, але з наскрізною нумерацією. Загальна кількість використаних джерел має бути не менше 35, з них щонайменше 20 % – надруковані за останні 5 років

та 20 % – іноземними мовами, які вивчаються. Вимоги до оформлення списку літератури наводяться нижче.

Розширена анотація англійською мовою

Анотація англійською мовою повинна бути обсягом не менше 3 сторінок і містити такі компоненті: 1) обґрунтування вибору теми дослідження та її актуальності; 2) формулювання мети дослідження; 3) перелік використаних методів дослідження; 4) обґрунтування наукової новизни дослідження; 5) визначення практичної цінності одержаних результатів; 6) опис структури кваліфікаційної магістерської роботи 8) стислий виклад висновків.

Додатки

У додатках можуть розміщуватися уривки з тексту оригіналу та перекладу, глосарії, таблиці, графіки, зразки анкет, інших матеріалів, що використовувалися при проведенні дослідження. Додатки позначаються великими літерами української абетки.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Магістерська кваліфікаційна робота виконується українською мовою або мовою, що вивчається відповідно до освітньої програми. Якщо роботу написано українською мовою, володіння англійською термінологією демонструється під час підготовки розширеної анотації і у процесі захисту роботи.

Обсяг основного тексту роботи – **50-60 сторінок** комп'ютерного тексту з використанням текстового редактора *Word*, шрифтом Times New Roman розміром 14 з полуторним міжрядковим інтервалом. Поля: ліворуч – 3 см, праворуч – 1,0 см, вгорі та внизу – 2 см. Абзацний відступ – 1,25 см. Нумерація сторінок – у правому верхньому куті сторінки, без крапки в кінці. Першою сторінкою вважається титульний аркуш, на якому номер не проставляється. Списки використаних джерел, перелік умовних позначень та

додатки не входять до обсягу основного тексту роботи, вказаного вище. До основного тексту також не зараховуються сторінки основного змісту без тексту, на яких розміщено лише таблиці, схеми, рисунки (ці сторінки входять до загального обсягу тексту роботи).

Посилання в тексті на відповідне джерело зазначається порядковим номером за списком використаних джерел і виділяється квадратними дужками. При прямому цитуванні вказівка на сторінку є обов'язковою, наприклад, [4, с. 10; 30, с. 93].

Заголовки структурних частин (розділів) повинні мати назви, які не збігаються з назвою всієї роботи, і чітко відділятися від тексту відповідних розділів чи підрозділів. Між заголовком та текстом необхідно залишити незаповнений рядок.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної магістерської роботи друкують великими літерами симетрично до тексту: ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, ВСТУП, РОЗДІЛ 1 (…), ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1 (…), ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ. Розділ та його назва відцентровуються відповідно до тексту роботи. Назви підрозділів подаються з абзацу великими літерами. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Кожний розділ кваліфікаційної магістерської роботи (зміст, перелік умовних позначень, вступ, розділи, загальні висновки, список використаних джерел, додатки) треба починати з нової сторінки.

Кожна ілюстрація (таблиця, графік, рисунок тощо) повинна бути пронумерована і підписана (наприклад: Таблиця 1.1. Результати аналізу прикладів). Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад: Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу). Таблиці підписуються у правому куті над таблицею, а рисунки – посередині під рисунком. На всі рисунки і таблиці потрібно обов'язково посилатися у тексті і коментувати їх.

Усі ініціали в тексті набирати перед прізвищем через нерозривний пробіл. Абзац виставляти в «Формат – Абзац», а не табуляцією. Обов'язково розрізняти тире (–) і дефіс (-). Використовувати лапки « » (якщо текст друкується кирилицею) та “ ” (якщо текст друкується латиницею). Ілюстративний матеріал (приклади) друкувати курсивом без підкреслень та лапок (якщо їх немає в оригіналі); досліджувану одиницю у прикладі – напівжирним курсивом.

Правила цитування та посилання на використані джерела

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-5; 7; 10] ...». Номер джерела та номер сторінки розділяються крапкою, номера джерел – крапкою з комою, наприклад: [2, с. 15], [3, с. 65; 5, с. 115-120], [1; 4; 6-8; 12]. Речення, наприкінці якого йде посилання, має закінчуватися крапкою після посилання, наприклад: … [7; 13; 15]. Пряме цитування (в лапках) обов'язково потребує вказування сторінки, з якої наводиться цитата, наприклад: [8, с. 65]. Непряме цитування (парафраз) потребує вказування тільки на джерело, наведення сторінки є факультативним, наприклад: [1], [4; 7; 10].

Посилання на ілюстративне джерело подається в круглих дужках, наприклад: (W.S. Maugham. Theatre), (The Guardian, 4 May, 2015), або за наявністю списку ілюстративних джерел у квадратних дужках подається відповідний номер джерела із цього списку та в разі потреби номер сторінки, з якої наводиться цитата: [8] або [8, p. 70].

Максимальний обсяг цитувань для випускних кваліфікаційних робіт не повинен перевищувати 40% від загального обсягу тексту, а робота допускається до захисту за умови, якщо її текст визнається оригінальним (з високою унікальністю) не менше 75 %.

Правила та приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел

У заголовку бібліографічного запису подають відомості про одного, двох чи трьох авторів.

Замість знака «крапка й тире» («. — »), який раніше розділяв зони бібліографічного опису, в бібліографічному посиланні треба застосовувати знак «крапка».

У складі відомостей про фізичну характеристику документа треба зазначати його загальний обсяг (наприклад: 285 с.) або номера сторінок, на яких розміщено об'єкт посилання (наприклад, статтю) в періодичному виданні або збірнику (наприклад: С. 19–25).

Місто видання документу подається повністю (наприклад: Київ, Харків, Львів тощо).

Книги одного, двох і трьох авторів

Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсівній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.

Безугла Л.Р., Романченко І.О. Лінгвопрагматика дискримінації в публіцистичному дискурсі: монографія. Харків: ФОП Лисенко І.Б., 2013. 182 с.

Герасіна Л.М., Панов М.І., Осіпова Н.П. Конфліктологія: навч. Пос. Харків: Право, 2002. 256 с.

Книги чотирьох або більше авторів

Якщо авторами документа є чотири або більше осіб, після назви документа подають відомості про першого автора та додають «та ін.», «и др.» або «et al» (залежно від мови документа).

Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен: кол. монографія/ І.С.Шевченко та ін. Харків: Константа, 2005. 356 с.

Fast Track: методичні рекомендації з практики англійського усного та писемного мовлення для студентів третього курсу мовних спеціальностей / Коваленко О. А. та ін. Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2013. 98 с.

Книги колективу авторів за загальною редакцією когось

Сучасна українська літературна мова: підручник для студентів філол. спеціальностей вищ. навч. закл. / за редакцією М. Я. Плюща. 5-е вид., стер. Київ: Вища школа, 2005. 430 с.

Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Вид. 2-е, випр. і перероб. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.

Книги без автора

Гендерна лінгвістика в Україні: історія, теоретичні засади, дискурсивна практика / за наук. ред. Т.А. Космеди. Дрогобич: Коло, 2014. 470 с.

Проблеми типологічної та квантитативної лексикології: зб. наук. праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін. Чернівці: Рута, 2007. 310 с.

Багаточастинні видання (багатотомні видання, збірники праць та періодичні видання, серійні видання)

Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології: вибрані твори. Київ: Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.

Франко І. Я. Твори: в 2 т. Київ: Дніпро, 1981. Т. 2: Оповідання. 259 с.

Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки: зб. наук. ст. / гол. ред. В.А. Зарва. Бердянськ, 2016. Вип. IX. 276 с.

Новый большой англо-русский словарь: в 3-х томах. Ок. 250 000 лексических единиц / под общ. ред. Ю.Д. Апресяна. Москва: Русск. яз., 2002.

Т.1: A-F. 832 с.

Т. 2: G-O. 828 с.

Т. 3: P-Z. 823 с.

Статті в періодичних виданнях/збірниках

Розділовий знак «дві навскісні риски» («//»), що використовували раніше, треба замінювати крапкою, а назву видання/збірника, в якому розміщено статтю, виділяти курсивом.

Петращук О. П. Типи тестових завдань для контролю іншомовного говоріння учнів середньої загальноосвітньої школи. *Іноземні мови*. 1999. № 1. С. 14–18.

Дьяконова І. Л. Лексичні характеристики електронного спілкування. *Мовні і концептуальні картини світу*. Київ, 2002. Вип. VII. С. 150–155.

Гончаренко Л. О. Функціональний аспект запозичень. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2010. Вип. XXIII. Ч. 4. С. 294–301.

Єсипенко Н. Асоціативно-вербальна структура концепту. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. Випуск 104 (2). С.113–116.

Автореферати дисертацій

Барташева Г. І. Взаємодія невербальних та вербальних компонентів ситуації комунікативного домінування в англійському дискурсу: автореф. дис. … канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови». Харків, 2004. 20 с.

Мудраченко Т.Б. Актуалізація концепту Україна в сучасному англомовному газетному дискурсі: автореф. дис. … канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови». Харків, 2013. 22 с.

Електронні ресурси (Internet)

Для позначення електронної адреси електронного ресурсу віддаленого доступу в примітці замість слів «Режим доступу» (чи «Доступ») або їхнього еквівалента іншою мовою (наприклад, «Available from»), що використовували раніше, треба застосовувати абревіатуру «URL» (Uniform Resource Locator — Уніфікований покажчик ресурсу).

Довгу електронну адресу можна переносити на наступний рядок. У цьому разі останнім у першому рядку має бути знак «навскісна риска» («/»).

Обов'язково треба вказувати дату звернення до електронного ресурсу.

Трикашна Ю. І. Відбір автентичних художніх фільмів для формування англомовної соціокультурної компетентності майбутніх філологів [Електронний ресурс]. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. : Психологія і педагогіка*. 2013. Вип. 25. С. 138–141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoapp_2013_25_31. (дата звернення: 15.03.2016).

IELTS: International English Language Testing System [E-resource]. URL: http://www.ielts.org/ (accessed 25 January, 2017 або 25/01/2017).

Література іноземною мовою

Bachman, L. F. Fundamental Considerations in Language Testing. Oxford: Oxford University Press, 1991. 407 p.

Teaching Talk: Strategies for Production and Assessment / Brown, G. et al. London, 1984. 178 p.

Scott, R. Speaking. Communication in the Classroom. *Applications and Methods for a Communicative Approach / edited by K. Johnson, K. Morrow*. Longman, 1992. P. 70–77.

Cheng, L., Qi, L. Description and Examination of National Matriculation English Test. *Language Assessment Quarterly*. 2006. # 3(1). Lawrence Erlbaum Associates, Inc. P. 53–70.

Обов’язкова умова високої якості випускної кваліфікаційної роботи – її науковість, чітка логіка викладу матеріалу, правильність мовностилістичного оформлення. Текст повинен бути старанно вивірений і відредагований автором після комп’ютерного набору перед друком принтером. Відповідальність за достовірність використаних у роботі числових, фактичних даних, цитат тощо несе автор.

Після належного оформлення випускна кваліфікаційна робота брошурується та передається науковому керівнику для відгуку.

ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Орієнтовними **етапами** підготовки й захисту випускної кваліфікаційної роботи є:

• вибір теми та схвалення її кафедрою, затвердження вченою радою факультету про що видається відповідний наказ по університету;

• формування спільно з науковим керівником завдання і календарного графіка виконання роботи (Додаток 3);

• складання робочого плану випускної кваліфікаційної роботи;

• підбір та аналіз джерел;

• збір фактичного матеріалу, проведення дослідно-пошукової роботи, написання тексту, апробація результатів на конференціях, публікація статей, тез доповідей тощо;

• узгодження з науковим керівником тексту роботи та отримання здобувачем індивідуальних консультацій, участь у групових семінарах для здобувачів, що виконують кваліфікаційні роботи на споріднені за змістом чи характером теми;

• обов’язкова перевірка на плагіат Інститутом інформатизації освіти, отримання сертифікату;

• остаточне оформлення випускної кваліфікаційної роботи й подання її науковому керівнику й рецензенту;

• попередній захист випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі;

• подання та реєстрація випускної кваліфікаційної роботи, відгуку наукового керівника, рецензій та інших супровідних документів у деканат для Державної екзаменаційної комісії;

• публічний захист випускної кваліфікаційної роботи перед Державною екзаменаційною комісією.

Здобувачу надається право обрати тему випускної кваліфікаційної роботи з рекомендованої кафедрою тематики або за пропозицією чи згодою наукового керівника – відповідно до комплексного плану наукових досліджень кафедри або індивідуального плану наукової роботи керівника. Здобувач також має право запропонувати власну тему випускної

кваліфікаційної роботи з переконливою аргументацією щодо ії актуальності. На підставі особистої заяви здобувача на засіданні кафедри ухвалюється тема його випускної кваліфікаційної роботи та призначається науковий керівник.

Теми випускних кваліфікаційних робіт затверджуються у вересні –жовтні першого року навчання для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

За необхідності, але не пізніше ніж за один місяць до захисту, тема випускної кваліфікаційної роботи може уточнюватися або змінюватися, про що ухвалюється відповідне рішення кафедри.

Завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи надає науковий керівник.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА (див. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_vypuskny_kvalifikaziyny_roboty.pdf)

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА (див. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_vypuskny_kvalifikaziyny_roboty.pdf)

ПРОЦЕДУРА ПОДАННЯ, ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ

Робота проходить перевірку на наявність плагіату не пізніше, ніж за три тижні до призначеної дати попереднього захисту. Робота, яка визнається такою, що містить плагіат, знімається з захисту, а студент отримує незадовільну оцінку. Робота, яка за результатами комп'ютерного звіту або за рішенням комісії визнається такою, що не містить плагіату, допускається до рецензії і захисту.

Керівник зобов'язаний надати об'єктивний письмовий відгук про випускну кваліфікаційну роботу студента (з висновком щодо можливості її

захисту) після перевірки на плагіат не пізніше як за два тижні до захисту на засіданні Державної екзаменаційної комісії.

Отримавши відгук наукового керівника, здобувач подає випускну кваліфікаційну роботу на кафедру та на рецензування.

Рецензенти випускних кваліфікаційних робіт призначаються з числа науково-педагогічних працівників Університету, які мають наукові ступені, вчені звання, чиї наукові дослідження за напрямом дотичні до наукових досліджень здобувача. До рецензування можуть також залучатися науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти із науковими ступенями і вченими званнями, а також висококваліфіковані фахівці із галузі, що відповідає темі випускної кваліфікаційної роботи. Для випускної кваліфікаційної роботи здобувачів другого (магістерського) – дві (зовнішня і внутрішня).

Не пізніше як за два тижні до захисту, відповідно із затвердженим графіком засідань Державної екзаменаційної комісії кафедра на підставі відгуку наукового керівника та рецензії (рецензій) надає рекомендацію щодо захисту випускної кваліфікаційної роботи здобувача.

Не пізніше як за п’ять днів до захисту випускна кваліфікаційна робота разом із рецензіями, відгуком наукового керівника передається в деканат для Державної екзаменаційної комісії.

До захисту випускної кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі, які повністю виконали всі вимоги навчального плану.

Захист кваліфікаційної магістерської роботи відбувається публічно англійською мовою на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії.

Державна екзаменаційна комісія заслуховує виступ автора випускної кваліфікаційної роботи, ознайомлюється з рецензіями на неї та відгуком наукового керівника.

Для обговорення кожної роботи відводиться до 30 хвилин. Для виступу перед Державною екзаменаційною комісією здобувачу надається орієнтовно

п’ять-сім хвилин, що відповідає озвученню приблизно трьох-чотирьох сторінок друкованого тексту.

Усний виступ здобувача на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії містить:

• обґрунтування актуальності теми;

• визначення мети випускної кваліфікаційної роботи, логіки реалізації конкретних завдань;

• розкриття сутності наукової новизни, теоретичної та практичної значущості отриманих результатів дослідження;

• виклад висновків, рекомендацій.

Після цього зачитуються рецензії (повністю зачитуються лише зауваження) та відгук керівника. Здобувач зобов’язаний вичерпно і по суті відповісти на запитання членів Державної екзаменаційної комісії та присутніх, дати аргументовані роз’яснення щодо критичних зауважень висловлених у рецензіях. Процедура захисту повинна відбуватися відповідно до правил проведення наукової дискусії.

Під час виступу здобувач повинен продемонструвати рівень володіння матеріалом дослідження й аргументовано довести наукову та практичну цінність виконаної роботи, зокрема:

• виявити ґрунтовну обізнаність і належну ерудованість щодо обраної проблеми та предмету дослідження, в тому числі обізнаність у зарубіжних джерелах, в контексті своєї спеціальності;

• показати інноваційний характер самостійно отриманих результатів;

•поєднати виступ із використанням мультимедійних засобів.

Рішення про оцінку випускної кваліфікаційної роботи ухвалюється на закритому засіданні Державної екзаменаційної комісії. Оцінювання кваліфікаційної роботи здійснюється за 100 бальною шкалою Університету.

При оцінюванні випускної кваліфікаційної роботи Державна екзаменаційна комісія враховує такі основні критерії: 1 – вагомість отриманих наукових результатів, 2 - якість оформлення кваліфікаційної

роботи; 2 – презентацію та представлення результатів роботи під час офіційного захисту; 3 – оприлюднення результатів кваліфікаційної роботи.

№ з/п	Орієнтовні критерії оцінювання	Кількість балів
1.	**Вагомість отриманих наукових результатів:** • точність та коректність формулювань наукових положень та висновків, • наукова новизна та практична значущість, • актуальність обраної теми наукового дослідження, • чіткість постановки мети та завдань кваліфікаційної роботи та повнота їх реалізації, • адекватність обраних методів наукового дослідження, • обсяг отриманих даних та глибина їх інтерпретації, • дотримання наукового стилю викладу інформації.	До 50 балів (для магістрів)
2	**Якість оформлення** випускної кваліфікаційної роботи відповідно до встановлених вимог.	До 10 балів
3.	**Представлення результатів** кваліфікаційної роботи на офіційному захисті (якість доповіді та мультимедійної презентації, відповіді на запитання).	До 30 балів

4.	**Оприлюднення результатів** кваліфікаційної роботи: • участь в наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт, • наявність наукової публікації за результатами кваліфікаційної роботи (в друкованому чи електронному виданні),	До 10 балів (для магістрів)
	Максимальна оцінка	**100 балів**

Здобувачу, який успішно захистив випускну кваліфікаційну роботу, за рішенням Державної екзаменаційної комісії присвоюється ступінь магістра, видається диплом і додаток до нього.

Назва та оцінка випускної кваліфікаційної роботи заносяться в індивідуальний навчальний план здобувача, навчальну картку студента, додаток до диплома випускника.

За пропозицією Державної екзаменаційної комісії кращі випускні кваліфікаційні роботи відзначаються заохоченням, зокрема наданням випускникам рекомендацій до вступу в аспірантуру тощо.

Якщо захист випускної кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, Державна екзаменаційна комісія ухвалює рішення щодо можливості повторного захисту тієї самої роботи з доопрацюванням, чи необхідності опрацювання нової теми, визначеної відповідною кафедрою.

Здобувач, який не захистив випускну кваліфікаційну роботу, допускається до повторного її захисту протягом трьох років після закінчення курсу навчання в Університеті.

Здобувачам, які не захищали випускну кваліфікаційну роботу з поважної причини (підтвердженою документально), наказом ректора може бути продовжено термін навчання до закінчення терміну роботи Державної

екзаменаційної комісії з метою захисту кваліфікаційної роботи, але не більше, ніж на один рік.

У випадках, коли кваліфікаційна магістерська робота не була рекомендована до захисту або в результаті захисту одержала оцінку “незадовільно”, діє відповідне положення Міністерства освіти і науки України, тобто такий студент одержує не диплом, а довідку про відвідування університету, а також право повторного захисту кваліфікаційної магістерської роботи після повторного зарахування на 2 курс магістратури.

Додаток 1
Титульна сторінка

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ

Факультет іноземної філології
Кафедра _____

_____
(назва освітньої програми)

_____
(шифр і назва спеціальності)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра

(ТЕМА РОБОТИ)

здобувача
другого (магістерського) рівня вищої освіти
_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник_____
_____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
Рецензент_____
_____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент_____
_____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Харків – рік

Додаток 2

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ І. НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ І ЇХ ТИПОЛОГІЯ

1.1 Вербальні та невербальні засоби комунікації

1.2 Невербальні засоби комунікації у лінгвокультурологічному висвітленні

1.3 Типологія невербальних засобів комунікації і принципи її побудови

1.4 Літературні твори як джерело дослідження невербальних компонентів комунікації

Висновки до 1 розділу

РОЗДІЛ ІІ. ВІДТВОРЕННЯ НЕВЕРБАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ПЕРСОНАЖА У РОМАНІ Д. БАЛДАЧЧІ «ВРЯТУВАТИ ФЕЙТ» (*SAVING FAITH*)

2.1 Опис паралінгвальних засобів

2.2 Засоби створення опису проксеміки

2.3 Створення опису жестів персонажа

2.4 Опис міміки персонажа

2.4.1 Вираз обличчя персонажа

2.4.2 Опис виразу очей персонажа

2.4.3 Опис усмішки персонажа

Висновки до 2 розділу

РОЗДІЛ ІІІ. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СТВОРЕННІ ОПИСУ ЖЕСТІВ І МІМІКИ ГОЛОВНИХ ПЕРСОНАЖІВ РОМАНУ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

3.1 Перекладацькі трансформації в описі жестів

3.2 Перекладацькі трансформації в описі міміки

Висновки до 3 розділу

ВИСНОВКИ

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Додаток 3

Завдання на кваліфікаційну роботу і календарний план

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

Факультет _____

Кафедра _____

Освітній рівень _____

Освітня програма _____

Спеціальність _____

(шифр, назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____
_____
«____» _____ р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

здобувачу другого (магістерського) рівня вищої освіти

_____

(прізвище, ім'я по батькові)

Тема роботи:

_____

_____

_____

Науковий керівник:

_____

(прізвище, ім'я по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Строк подання здобувачем роботи _____

Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примітка

Здобувач _____ _____
(Підпис) *(Прізвище, ініціали)*

Науковий керівник _____ _____
(Підпис) *(Прізвище, ініціали)*

Навчальне видання

Укладачі:
Тучина Н.В., Каминін І.М., Князь Г.О., Подуфалова Т.В., Сазонова Я.Ю.

Методичні рекомендації з написання випускної кваліфікаційної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія. Галузь знань: Гуманітарні науки. Кваліфікація: Філолог. Перекладач. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. 28 с.

Відповідальний за випуск: Т.В. Подуфалова
Комп'ютерна верстка: Л.В. Пасько
Коректор: Л.В. Пасько

Підписано до друку _____ .Формат А4. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. Друк. арк. 6. Зам. № __.
Наклад 100 прим. Ціна договірна.
Надруковано СПД ФО Степанов В. В., м. Харків, вул. Ак. Павлова, 311.
Свідоцтво про державну реєстрацію В00 № 941249 від 28.01.2003 р.